

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1266

av **Finn Bengtsson och Erik Andersson (båda M)**

Benskörhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera insatser som ökar möjligheterna att upptäcka osteoporos (benskörhet) och i ett tidigt skede upptäcka, korrekt diagnostisera och förebygga frakturer som orsakas av denna sjukdom och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I Sverige inträffar varje år uppskattningsvis mer än 70 000 frakturer som kan kopplas till osteoporos, det som vanligen kallas benskörhet. Orsakerna till sjukdomen är inte helt klarlagda, men det sägs att ärftlighet, kroppsbyggnad, låg fysisk träning, kostvanor och brist på D-vitamin kan vara faktorer som påverkar risken att drabbas av benskörhet. Det är också så att kvinnor löper större risk att drabbas av benskörhet än män. I takt med stigande ålder ökar också riskerna för benskörhetsrelaterade frakturer, och ungefär 50 procent av Sveriges kvinnor över 50 år kommer någon gång att råka ut för en eller flera frakturer som kan kopplas till benskörhet.

Enligt en tidigare undersökning från Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) är benskörhet idag en underbehandlad sjukdom. Detta trots att benskörhetsfrakturer ofta får stora konsekvenser för den enskilde och för dennes närstående. Endast cirka 30 procent av dem som drabbats av till exempel en benskörhetsfraktur på lårbenshalsen blir helt återställda, och så många som 50 procent får bestående handikapp av benbrottet. Till men för individerna och till undvikbara, onödiga kostnader för samhället.

Om man som äldre blir sängliggande på grund av benbrottet är det också lättare att drabbas av en lång rad av följsjukdomar såsom lunginflammation, blodpropp, sämre fysisk motståndskraft mot en rad yttre belastningar med flera problem.

Forskning har visat på att den årliga svenska kostnaden för benskörhet i dagsläget är runt fem miljarder kronor. Det inkluderar direkta kostnader för vård och omsorg samt indirekta kostnader i form av till exempel anhörigvård och produktionsbortfall på grund av sjukskrivning. Men enligt SBU:s undersökning är det årliga antalet vård dagar för

benskröhetsrelaterad vård fler än för exempelvis hjärtinfarkt eller bröstcancer, vilket naturligtvis är en bidragande faktor till denna höga kostnad och gör den till en av Sveriges mest kostsamma välfärdssjukdomar för kvinnor.

Behandling av benskröhet sker framför allt genom bisfosfonater och med kalcium och D-vitaminer. Även fysisk aktivitet har visat sig ha positiv effekt på bentätheten och verkar således förebyggande för osteoporos. Dessa har visat sig vara relativt kostnadseffektiva metoder som kan motverka benskröhet vid en tidig upptäckt av sjukdomen och dess riskfaktorer.

Benskröhet har länge varit ett underprioriterat område, vilket har tydliggjorts med tidigare regeringars satsning på öppna jämförelser av vårdens resultat. Det är därför glädjande att steg redan tagits mot att förbättra hälso- och sjukvården inom området. Socialstyrelsen publicerade 2012 nationella riktlinjer inom området, och föregående socialminister meddelade då i riksdagen i slutet av maj 2013 att myndigheten dessutom planerar ett arbete med att utvärdera vården av rörelseorganens sjukdomar utifrån riktlinjernas indikatorer.

Diagnostisering av osteoporos sker relativt enkelt bland annat genom bentäthetsmätningar i höft och ländrygg. Genom att göra sådana mätningar i en så kallad screeningprocedur, det vill säga att regelmässigt undersöka stora patientgrupper, skulle fler tidiga diagnostiseringar kunna göras. Rätt behandling kan då snabbt sättas in, vilket skulle kunna förhindra en stor del av frakturerna och på så sätt bespara mycket lidande och minska samhällskostnaderna och övrig belastning på vården betydligt.

Mot bakgrund av ovanstående anser vi att möjligheten för ett fortsatt och ökat engagemang från den nytilträdde regeringen för bland annat fler regelbundna bentäthetsmätningar och kartläggningar av riskfaktorer för osteoporos, för att sedan motivera och investera i att behandla och motverka framtida benskröhet och benskröhetsrelaterade frakturer är ett måste idag.

Vi vill mot bakgrund av innehållet i denna motion att riksdagen ger regeringen till känna att den bör genomföra detta uppdrag.

Finn Bengtsson (M)

Erik Andersson (M)